

Fiskālās disciplīnas
padome

Fiskālās disciplīnas padomes viedoklis par Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm

Vidēja termiņa budžeta ietvaram 2026-2029

Preambula

Šajā dokumentā sniegts fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) atzinums par Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) izstrādātajām makroekonomiskajām prognozēm 2025. un 2026. – 2029. gadam. Prognozes tiks izmantotas par pamatu Vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) izstrādei 2026.-2029.gadam (2026./29.), kuru plānots iesniegt Ministru kabinetā 2025. gada oktobrī. Lai atbalstītu valdības darbu, tika panākta vienošanās par agrīnu Padomes apstiprinājuma sniegšanu par makroekonomikas prognozēm.

Saskaņā ar 2016. gada 8. februārī parakstīto vienošanos par sadarbību, Padome ir atbildīga par FM makroekonomisko prognožu apstiprināšanu. Padomei, prognožu apstiprināšanas procedūras laikā, tika iesniegti detalizēti FM prognožu dati, tostarp iekšzemes kopprodukta ("IKP") un atsevišķu IKP sastāvdaļu attīstības scenāriji.

2025. gada 9. jūnija Padomes sēdē FM informēja par pieņemumiem un izmaiņām aktualizētajās makroekonomikas prognozēs un izmaiņām kopš šī gada februāra, kā arī par aktuālo situāciju valsts tautsaimniecībā. Padome uzdeva jautājumus FM par prognozēšanas pieņemumiem un atsevišķu rādītāju pamatojumu.

Padomes pienākums ir sniegt viedokli par makroekonomiskajiem indikatoriem, atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 20. pantā noteiktajam rādītāju tvērumam (rādītāji apkopoti 3. tabulā šī dokumenta beigās). Padomes locekļi, ņemot vērā FM sniegtos materiālus un skaidrojumus, pamatojoties uz iekšējo diskusiju, pieņēma lēmumu par prognožu apstiprināšanu.¹

Situācijas pārskats

FM atjaunotās reālā IKP pieauguma tempa prognozes liecina, ka periodā no 2025. līdz 2029. gadam tautsaimniecības izaugsme būs lēna – vidēji 1,9% piecu gadu periodā.

Inflācijas prognoze atspoguļo, mērenu patēriņa cenu pieauguma tempu un tā saglabāšanos virs ECB 2% robežvērtības, vidēji piecos gados inflācija sagaidāma 2,5%.

1.tabulā apkopotas atjaunotās Finanšu ministrijas un pašlaik pieejamās citu institūciju makroekonomisko rādītāju prognozes, datu avoti: FM², LB (Latvijas Banka)³, EK (Eiropas Komisija)⁴, SVF (Starptautiskais Valūtas fonds)⁵. Kopš februāra FM ir minimāli samazinājusi 2025. gada IKP pieauguma prognozi, paredzot 1,1 % izaugsmi šogad un 2,1 % nākamgad. FM kā galvenos ekonomikas balstus šogad izceļ valdības patēriņu (ieguldījums 4,4 %) un

¹Padomes sēdes protokols Nr. 5 (80) [[download](#)]

²Tautsaimniecības analīze | Finanšu ministrija

³Latvijas Banka, jūnija prognozes [Makroekonomiskās prognozes | 2025. gada jūnijs | Latvijas Banka](#)

⁴Eiropas Komisijas pavasara prognozes - [European Economic Forecast, Spring 2025](#)

⁵Starptautiskais Valūtas fonds, oktobra prognožu datubāze - International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2025

investīcijas (3,7 %), bet eksporta devums būs 1,9%. Arī 2026. gadā nozīmīga loma paredzēta valdības patēriņam (3 %), taču vislielākais ieguldījums izaugsmē gaidāms no investīcijām (4,5 %), kā arī tiek prognozēta eksporta un iekšējā patēriņa atkopšanās.

Salīdzinājumam – Latvijas Bankas jaunākās makroekonomiskās prognozes, publicētas 2025. gada 10. jūnijā, paredz 1,2 % IKP pieaugumu šogad, kas ir par 0,1 procentpunktu vairāk nekā FM aplēses. Latvijas Banka uzskata, ka šogad galvenie izaugsmes dzinējspēki būs valdības patēriņš (3,1 %) un eksports (2,2 %), atkopjoties ārējam tirgum. 2026. gadā LB prognozē 2,8 % IKP pieaugumu – par 0,7 procentpunktiem vairāk nekā FM, paredzot privātā patēriņa aktivizēšanos un ievērojamu investīciju pieaugumu 5,4 % apmērā.

Eiropas Komisijas prognoze, kas publicēta 19. maijā ir viskonservatīvākā no visām pašlaik pieejamajām.

	2025	2026	2027	2028	2029
Reālā IKP pieaugums					
FM (2025.g. Jun.)	1,1	2,1	2,2	2,2	2,2
LB (2025.g. Jun.)	1,2	2,8	3,2	-	-
EK (2025.g. Mai.)	0,5	2,0	-	-	-
SVF (2025.g. Apr.)	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5
Nominālā IKP pieaugums					
FM (2025.g. Jun.)	4,4	4,7	4,7	4,6	4,7
LB (2025.g. Jun.)	-	-	-	-	-
EK (2025.g. Mai.)	-	-	-	-	-
SVF (2025.g. Apr.)	5,2	5,6	5,4	5,1	5,1
Inflācija (PCI)					
FM (2025.g. Jun.)	3,5	2,3	2,2	2,2	2,2
LB (2025.g. Jun.)	3,4	2,1	2,8	-	-
EK (2025.g. Mai.)	3,0	1,7	-	-	-
SVF (2025.g. Apr.)	2,4	2,4	2,6	2,2	2,2
Deflators					
FM (2025.g. Jun.)	3,3	2,5	2,5	2,4	2,4
LB (2025.g. Jun.)	-	-	-	-	-
EK (2025.g. Mai.)	3,9	2,8	-	-	-
SVF (2025.g. Apr.)	3,1	3,1	2,8	2,6	2,6

1. tabula. Dažādu institūciju prognozes par galvenajiem makroekonomiskajiem rādītājiem,%.

EK 2025. gadam prognozē 0,5 % IKP pieaugumu, kas ir par 0,6 procentpunktiem mazāk nekā FM aplēse. 2026. gadam EK prognoze (2%) ir par 0,1 procentpunktu zemāka nekā FM.

EK vērtējumā 2025. gada IKP izaugsmi galvenokārt veicinās eksports (ieguldījums 1,8%) un valsts patēriņš (1,7%), kamēr privātā patēriņa devums būs mazāks (1 %), bet investīciju pieaugums būs negatīvs (-1,2 %). Attiecībā uz inflāciju – FM prognoze atspoguļo pašreizējo situāciju, kad patēriņa cenu pieauguma temps ir pieaudzis, mazinoties ECB monetārās politikas stingrībai. FM 2025. gadam prognozē 3,5 % inflāciju. Latvijas Bankas inflācijas prognoze ir nedaudz zemāka –

3,4 %. Savukārt EK inflācijas prognoze (3%) ir vēl par 0,5 procentpunktiem mazāka nekā FM. 2026. gadam FM paredz inflāciju 2,3%, kas arī ir augstāks vērtējums nekā LB (2,1%) un arī EK, kas 2026. gadā prognozē 1,7% inflāciju.

Šī gada 8. maijā Ekonomikas ministrija (EM) Saeimā prezentēja ziņojumu Par priekšlikumiem Latvijas tautsaimniecības straujākai izaugsmei⁶, kas ietvēra arī prognozes šim un nākošajam gadam. EM 2025. gada prognoze paredz straujāku IKP pieaugumu (+2,1 %) salīdzinājumā ar Finanšu ministriju (FM: +1,1 %), balstoties uz optimistiskāku skatījumu par privātā patēriņa (+2,2 % pret FM +0,2 %), eksporta (+2,5 % pret FM +1,9 %) un darba tirgus pieprasījuma kāpumu. EM savu scenāriju pamato ar gaidāmo globālās vides uzlabošanos, zemāku procentu likmju ietekmi uz patēriņu un apjomīgu ES fondu ieplūdi, kā arī notikušām reformām darbaspēka nodokļos, kas veicinās konkurētspēju. Savukārt FM pieņēmumi ir piesardzīgāki, akcentējot valdības patēriņa (+4,4 %) un investīciju (+3,7 %) lomu kā galvenos izaugsmes virzītājus. Kopumā abu institūciju prognozes atšķiras galvenokārt pieņēmumos par privātā

⁶ [Ziņojums](#) Par priekšlikumiem Latvijas tautsaimniecības straujākai izaugsmei (EM)

patēriņa un valdības patēriņa ietekmi. EM 2026. gadam paredz izaugsmi 2,4%, kas pārsniedz FM prognozi par 0,4 procentpunktiem.

Finanšu ministrijas prognoze atspoguļo bāzes scenāriju bez politikas izmaiņām, un šādā gadījumā Latvijas ekonomikai periodā no 2025. līdz 2029. gadam būtu jāaug vidēji par 1,9 % gadā. Savukārt Ekonomikas ministrijas optimistiskais skatījums balstās uz aktīvu strukturālo reformu īstenošanu. Tādā gadījumā, kā prognozē Ekonomikas ministrija, jau nākamajos divos gados – neskatoties uz nelabvēlīgo ģeopolitisko situāciju – ekonomikas izaugsme varētu sasniegt vismaz 2–3 % gadā, bet, stabilizējoties reformu ietekmei, tālākais pieauguma temps varētu sasniegt 4–5 % gadā.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) 3. jūnijā publicētā prognoze 2025. un 2026. gadam liecina par IKP pieaugumu attiecīgi 1,1 % un 2,1 % apmērā⁷, kas pilnībā saskan ar Finanšu ministrijas sniegto novērtējumu šim periodam. OECD skatījumā galvenais izaugsmes dzinējspēks abos gados ir valdības patēriņš (2025: +4,5 %; 2026: +4,2 %), kamēr privātais patēriņš pieaugs mēreni (2025: +0,5 %; 2026: +1,5 %), atspoguļojot piesardzīgu patērētāju noskaņojumu. 2025. gadā prognozēts investīciju samazinājums (–0,8 %), kas līdzinās EK pieņēmumam, savukārt 2026. gadā investīcijas atkal atgūsies (+3,5 %). Arī eksporta devums ir piesardzīgs, īpaši 2025. gadā (+1,3 %), bet tas nostiprināsies 2026. gadā (+1,8 %). OECD prognozes kopumā raksturo līdzsvarotu, bet konservatīvu skatījumu uz Latvijas IKP izaugsmes iespējām, īpaši uzsverot valsts patēriņa lomu un piesardzību privātajā patēriņā.

Latvijas Universitātes domnīcas LV PEAK ekspertu konsensus prognoze, kas tika prezentēta 6. jūnijā "Ekonomikas barometra" ietvaros, ir nedaudz optimistiskāka par FM attiecībā uz IKP izaugsmi. Tā paredz 1,3% IKP izaugsmi šajā gadā, bet inflācijas kāpums tajā novērtēts ievērojami zemāks nekā FM - 2025. gadā 2,8%. LV.⁸

Galvenās pārmaiņas ekonomikas attīstībā kopš 2025. gada sākuma

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes sezonāli un kalendāri koriģētajiem datiem iekšzemes kopprodukts (IKP) 2025. gada 1. ceturksnī samazinājās par 0,3 %, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

No izlietojuma aspekta mājstāvēniecību patēriņš sniedza nelielu negatīvu devumu IKP (–0,2 %). Savukārt izaugsmi šajā ceturksnī veicināja investīcijas (+1,5 %) un eksports (+1,2 %). Nedaudz pozitīvu ietekmi sniedza arī valdības patēriņš (+0,7 %).

No ražošanas aspekta IKP dinamiku noteica kontrastējošas tendences dažādās nozarēs. Lielākais pieaugums fiksēts būvniecībā, kur apjomi gada griezumā palielinājās par 9,6 %, galvenokārt inženierbūvniecības izaugsmes un labvēlīgu laikapstākļu dēļ. Labu sniegumu uzrādīja arī informācijas un komunikāciju pakalpojumu nozare (+4,6 %) un izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi (+4,5 %).

Šos pozitīvos piensumus IKP kopainā mazināja būtiski kritumi citās nozarēs. Neskatoties uz kopumā labvēlīgu rūpniecības izlaides dinamiku, apstrādes rūpniecības devums IKP bija negatīvs (–0,9 %), atspoguļojot samazinājumu vairākumā apakšnozaru. Īpaši straujš kritums fiksēts pārējās rūpniecības nozarēs, tostarp elektroenerģijas un siltumapgādes sektorā, kura ietekme IKP bija negatīva (–11,4 %). Būtisks samazinājums bija arī veselības aprūpes nozarē (–10,1 %) un mākslas un izklaides nozarē (–5,6 %).

⁷ OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 1: Latvia | OECD

⁸ LV PEAK BAROMETERS Nr. 7.pdf

Patēriņā pirmajā ceturksnī vērojama piesardzība –mazumtirdzniecība apgrozījums saruka par 0,5 %. Uz augsto pārtikas cenu fona, kritās apgrozījums pārtikas veikalos (–3,7 %), kamēr nepārtikas preču segments uzrādīja zināmu izaugsmi (+1,7 %). Degvielas tirdzniecības apgrozījums saglabājās gandrīz nemainīgs, bet interneta un pasta pārdošanas kanālos fiksēts apgrozījuma samazinājums par 2,4 %. Tomēr jaunākie dati par aprīli rāda, ka mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 0,6 %, iespējams, sezonālu faktoru dēļ.

Rūpniecības izaugsme pirmajā ceturksnī bija vāja – kopējais apjoms samazinājās par 0,1 %, ko galvenokārt ietekmēja būtisks kritums elektroenerģijas un gāzes apgādē (–6,4 %). Tajā pašā laikā ieguves rūpniecībā (+2,4 %) un apstrādes rūpniecībā (+1,3 %) saglabājās mēreni pozitīvas tendences. Apstrādes rūpniecībā attīstība bija nevienmērīga. Nozarēs ar lielāku īpatsvaru tautsaimniecībā, piemēram, pārtikas ražošanā, turpinājās stabils produkcijas pieaugums (+7,1 %), bet dzērienu ražošanā, kas ir būtiska nozares daļa, vērojams kritums (–2,9 %). Pēc iepriekšējās lejupslīdes atkopās kokrūpniecība (+5,9 %), savukārt ķīmiskā rūpniecība piedzīvoja asu lejupslīdi (–14,7 %), kas signalizē par izaicinājumiem šajā segmentā. Ievērojamu kāpumu (+19,1 %) uzrādīja nemetālisko minerālu izstrādājumu (būvmateriālu) ražošana, kas atspoguļo augstu būvniecības aktivitāti.

Aprīlī rūpniecības produkcijas apjoms pieauga par 1,9 %, turklāt apstrādes rūpniecība uzrādīja 5 % kāpumu, ko balstīja gan pārtikas ražošana (+13,8 %), gan dzērienu ražošana (+12,6 %), gan kokrūpniecība (+8,3 %). Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana, kā arī būvmateriālu ražošana uzrādīja pārliecinošu produkcijas pieaugumu – virs 15 %. Sarukums bija iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā (–11,8 %), ķīmisko vielu ražošanā (–9 %) un datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā (–6 %).

Preču eksporta izaugsme pirmajā ceturksnī bija mērena (+3,2 %), taču tas ir daudz labāks rādītājs nekā iepriekšējā ceturksnī (+1 %). Eksporta plūsmas uz ES valstīm bija stabilas (+2,3 %), savukārt kritums NVS tirgos joprojām bija ievērojams (–16 %), lai gan nedaudz mazinājies, eksports uz citām valstīm pieaudzis par 13,2 %. Arī jaunākie dati liecina, ka eksporta aktivitāte pārliecinoši atjaunojas – aprīlī pret iepriekšējā gada aprīli eksports pieauga par 8,9 %. Aprīlī uz ES valstīm eksportēts par 11,2% vairāk preču nekā pērn, uz pārējām valstīm eksports pieauga par 11%, bet uz NVS valstīm eksports samazinājās par 14,1%.

Būvniecības produkcijas apjoms pirmajā ceturksnī pieauga par 9 %, kas ir pirmais pieaugums kopš 2023. gada noslēguma. Ievērojami audzis inženierbūvniecības apjoms (+40,7 %), pateicoties ceļu, tiltu, elektroapgādes un telekomunikāciju objektu būvniecībai, kas iespējams saistīta ar militārās infrastruktūras būvniecību. Lēnāks pieaugums bijis specializētajos būvdarbos (+2,6 %), bet ēku būvniecība samazinājās par 3,8 %, tomēr šis kritums ir ievērojami mazāks nekā iepriekšējos ceturkšņos. Būvniecības aktivitāti veicināja arī labvēlīgie laikapstākļi, kas ļāva darbus sākt jau ziemā. Būvniecības izmaksas pieauga par 1,9 %, tostarp strādnieku darba samaksa par 5,8 %, būvniecības aprīkojuma noma – par 3,1 %, savukārt būvmateriālu cenas samazinājās par 0,8 %.

Patēriņa cenas kopš gada sākuma attīstījās nevienmērīgi, tomēr bija 3% līmenī un augstāk. Janvārī inflācija pieauga par 3% gada griezumā, februārī par 3,7 %, martā pieauguma temps nedaudz mazinājās līdz 3,3 %, bet aprīlī fiksēts jau būtiskāks patēriņa cenu kāpums – 3,9 %. Aprīļa patēriņa cenu pieaugumu daļēji varētu skaidrot ar sezonāliem faktoriem – Lieldienām un valsts brīvdienām, kad tradicionāli pieaug pārtikas patēriņš. Tomēr jāpiebilst, ka pārtikas cenu inflācija ir kļuvusi par nozīmīgu sociālekonomisku problēmu jau kopš pagājušā gada rudens, būtiski ietekmējot plašas māsaimniecību grupas. Arī aprīļa dati to apstiprina – pārtikas cenas pieaugušas par 7,3 % gada laikā.

Starp grupām ar izteiktāko cenu kāpumu jāizceļ izglītības pakalpojumi (+9,7 %), atpūta un kultūra (+5,3 %), kā arī dažādas preces un pakalpojumi (+5,4 %). Šo grupu cenu dinamiku ietekmē gan sezonāli faktori, gan izmaksu spiediens, tostarp darbaspēka atalgojuma kāpums. Savukārt zemāks cenu pieaugums fiksēts mājokļa izmaksām (+1,2 %), apģērbu un apavu grupā (+1,4 %), kā arī transporta pakalpojumos, kur cenas pat samazinājušās par 1,3 %.

Darba samaksas kāpums turpinās – vidēji par 8,3 % salīdzinājumā ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni. Privātajā sektorā dinamika ir straujāka (+9,4 %), bet publiskajā sektorā algu pieaugums ir būtiski bremsējies (+5,8 %).

Darba tirgū 2025. gada 1. ceturksnī vērojama neliela pasliktināšanās. Saskaņā ar CSP datiem faktiskais bezdarba līmenis bija 7,4 % (par 0,5 procentpunktiem augstāks nekā 2024. gada 4. ceturksnī). Nodarbinātības līmenis samazinājās līdz 63,2 % (–0,2 procentpunkti).

Vienlaikus reģistrētā bezdarba dati rāda uzlabojumu – aprīļa beigās tas bija 5,1 % (–0,4 pp salīdzinājumā ar martu). Lielākais samazinājums fiksēts Kurzemē (–0,6 pp), kam seko Latgale (–0,5 pp), Vidzeme un Zemgale (pa –0,4 pp), savukārt Rīgā bezdarbs saruka par 0,2 pp, sasniedzot 3,8 %.

Vērojama noturīga atšķirība starp faktisko un reģistrēto bezdarba līmeni, kas var liecināt par zemu iedzīvotāju motivāciju reģistrēties kā bezdarbniekiem – īpaši to vidū, kuri nesaņem pabalstus vai ir iesaistīti ēnu ekonomikā.

Uzņēmēju noskaņojums maijā vairākās nozarēs uzlabojās, īpaši būvniecībā un rūpniecībā, tādējādi iezīmējot iespējamu aktivitātes nostiprināšanos pēc 1. ceturksnī vērotajām atgūšanās pazīmēm. Būvniecība gada sākumā jau uzrādīja ļoti labus rezultātus, ko veicināja inženierbūvniecības pieaugums un labvēlīgi laikapstākļi. Maijā noskaņojums šajā nozarē sasniedza augstāko līmeni pēdējo trīs gadu laikā.

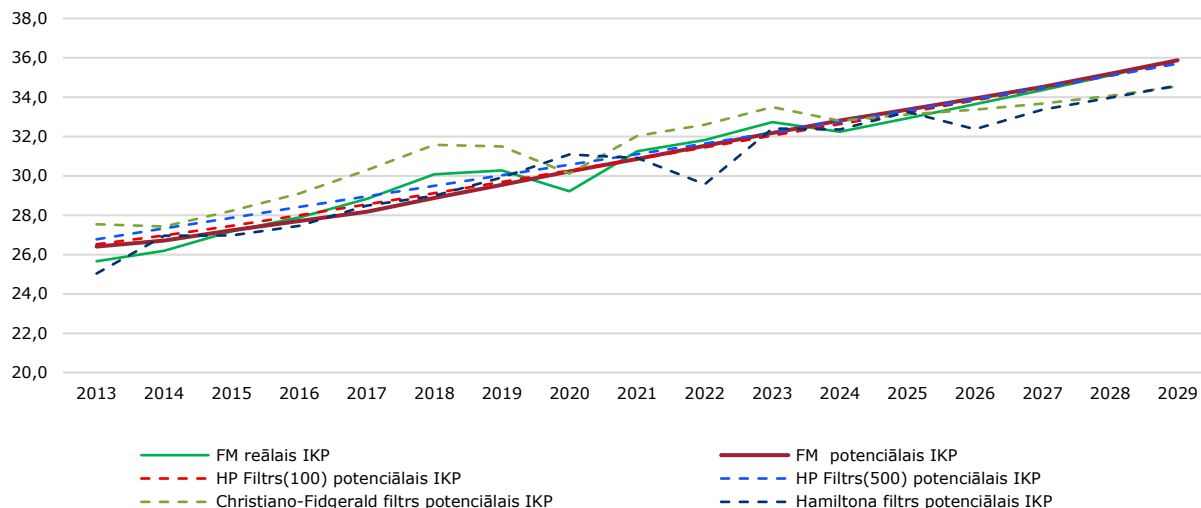
Apstrādes rūpniecībā, kur 1. ceturksnī ražošanas pieaugums bija mēreni pozitīvs, tomēr maijā fiksēts augstākais konfidences rādītājs kopš 2022. gada vidus. Šo uzlabojumu sekmēja pieprasījums būvmateriālu, pārtikas, dzērienu un kokapstrādes segmentos.

Mazumtirdzniecībā un pakalpojumu sektorā kopējais noskaņojums nedaudz pasliktinājies, īpaši nepārtikas tirdzniecībā un transporta nozarēs. Tomēr pārtikas un degvielas tirdzniecībā noskaņojums ir uzlabojies. Šīs svārstības notiek uz patēriņa cenu kāpuma fona, īpaši pārtikas grupā, kas kopš rudens būtiski ietekmē iedzīvotāju pirktspēju.

Latvijas ekonomikas cikla novērtējums

Padomes eksperti sniedz savu vērtējumu par Latvijas ekonomikas stāvokli tās ekonomiskajā ciklā. Šajā novērtējumā izmantota Hodrick-Prescott statistiskā filtra metode ar izlīdzināšanas parametru 100 un 500, kā arī Chistiano-Fidgeralda un Hamiltona filtrs. Statistikas filtru metode ir izmantota, lai nošķirtu IKP īstermiņa un ilgtermiņa svārstības un novērtētu ekonomikas potenciāla līmeni, tādējādi ļaujot aprēķināt salīdzināmu izlaides starpības vērtību, FM prognožu novērtējumam. 1. attēlā redzams, ka laika posmā no 2013. līdz 2029. gadam tuvākais FM aprēķinam ir potenciālais IKP, kas iegūts ar HP (100) metodi. Ar Hamiltona filtru aprēķinātā laikrinda no FM atšķiras visvairāk. Ar Hamiltona filtru iegūtais vērtējums liecina gan par straujāku potenciālā IKP samazināšanos 2022. gadā, kas bija energoresursu cenu šoka gads, gan par zemāku potenciālā IKP līmeni vidējā termiņā pēc 2026. gada.

1. attēls. Reālais IKP (faktiskais un prognozētais), FM aplēse par potenciālo IKP un Padomes aplēse par potenciālo IKP (HP 100, HP 500, CF un Hamiltona statistisko filtru metode)

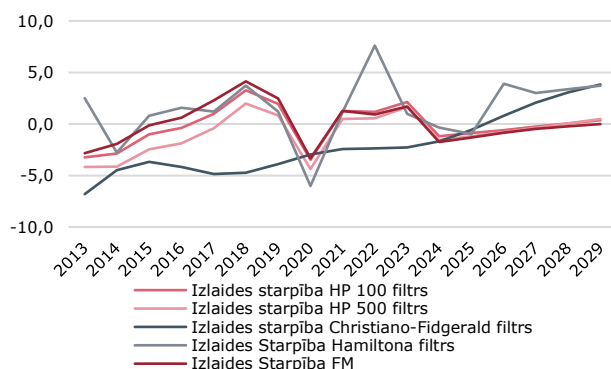

Avots: FM un Padomes aprēķini

Izmantojot iepriekš minēto statistikas filtru pieeju, tika iegūti alternatīvi izlaides starpības rādītāji. Secināms, ka laika posmā no 2013. līdz 2029. gadam ar dažādiem statistikas filtriem aprēķinātām izlaides starpībām (izņemot CF) ir līdzīga trajektorija kā FM datiem. Hamiltona filtra aprēķinātā izlaides starpība uzrāda augstākas un pozitīvas vērtības, savukārt izlaides starpība, kas aprēķināta ar HP filtriem (100) un (500), minimāli atšķiras no FM aplēsēm, sk. 2. attēlu.

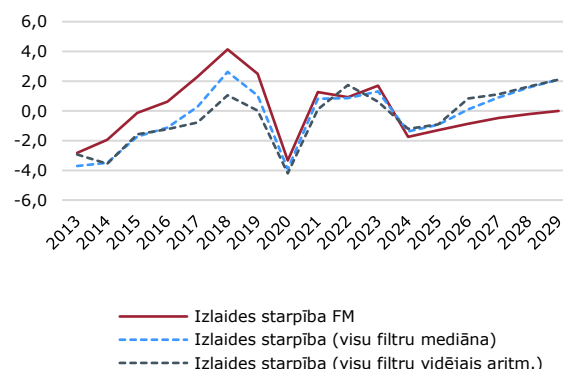
Arī skaitliskās izlaides starpības vērtības, kas aprēķinātas ar HP 100 un HP 500 filtru, būtiski neatšķiras no FM aprēķiniem – un liecina par negatīvu izlaides starpību līdz 2027. gadam, un pēc tam tās ir minimāli virs nulles.

2. attēls. Izlaides starpības aprēķina rezultāts trīs statistisko filtru salīdzinājumā ar FM

Avots: FM un Padomes aprēķini

3. attēls. Izlaides starpības aprēķinu salīdzinājums: statistisko filtru vidējā un mediānas vērtība salīdzinājumā ar FM novērtējumu

Avots: FM un Padomes aprēķini

3. attēlā parādīta visu statistisko filtru aprēķinātā mediāna un vidējā vērtība, un salīdzinājums ar FM aprēķināto izlaides starpību. Visu filtru vidējā vērtība un mediāna norāda uz negatīvu izlaides starpību 2025. gadā, sk. 2. tabulu. Ņemot vērā pašlaik pastāvošo risku kopumu ekonomikā un noturīgo globālo nenoteiktību, izlaides starpības ilgtermiņa novērtējuma iespējas ir ierobežotas. Padome piekrīt FM vērtējumam par izlaides starpību, kas atbilst pašlaik pastāvošai situācijai tautsaimniecībā. Konsultējoties ar LB ekspertiem, secināts, ka arī LB aprēķini par izlaides starpību līdzinās FM novērtējumam. Tomēr atšķirībā no FM, LB prognozē izlaides starpību slēgšanos 2027.gadā.

2. tabula

Izlaides starpība: FM aprēķini un Padomes aprēķināto statistisko filtru rezultātu vidējā un vidējā vērtība			
	Izlaides starpības FM	Izlaides starpība (visi filtri mediāna)	Izlaides starpība (visi filtri vidēji)
2025	-1,3	-0,9	-0,9
2026	-0,9	0,1	0,8
2027	-0,5	0,9	1,1
2028	-0,2	1,6	1,6
2029	0,0	2,1	2,1

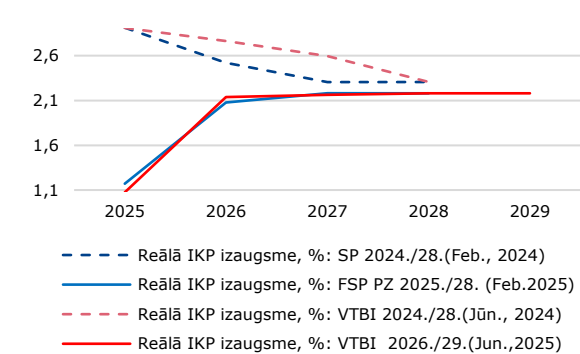
Avots: FM un Padomes aprēķini

Pašreizējo un iepriekšējo FM prognožu salīdzinājums

Turpmāk ir sniegts salīdzinājums prognozēm, kas veidotas 2025. gada februārī (FSP PZ 2025/29) un pašreizējām prognozēm 2025. gadam un VTBI 2026./29. Pamatojoties uz aktuālo ekonomisko attīstību un FM pieņēmumiem, kas ir prognožu pamatā, **Padome ir pieņēmusi lēmumu par turpmāk aprakstīto prognožu apstiprināšanu.**

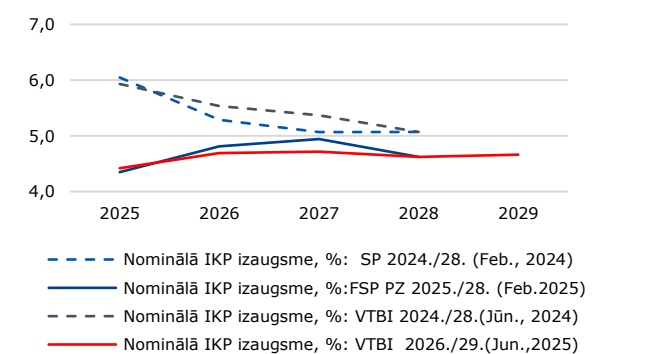
Padome apstiprina reālā IKP pieauguma prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinot ar šī gada februāra prognozi (FSP PZ 2025/28), IKP pieauguma temps 2025. gadam ir pārskatīts uz leju par 0,1 procentpunktu, 2026. gadam prognoze ir uzlabota par 0,1 procentpunktu, 2027. un 2028. gadam prognozes ir saglabātas bez izmaiņām un ir attiecīgi 2,2%, savukārt prognoze 2029. gadam liecina, ka IKP pieaugums saglabāsies 2,2% apmērā. (skat. 4. attēlu).

4. attēls. Reālā IKP pieauguma prognoze

Avots: FM

5. attēls. Nominālā IKP pieauguma prognoze

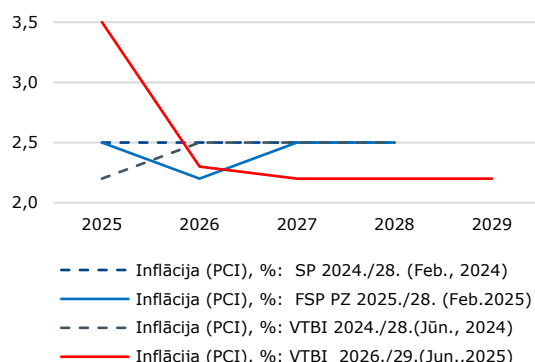
Avots: FM

Padome apstiprina nominālā IKP pieauguma prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (FSP PZ 2025/28), nominālā IKP pieauguma prognoze 2025. gadam ir uzlabota par 0,1 procentpunktu, 2026. gadam prognoze pārskatīta uz leju par 0,1 procentpunktu, 2027. gadam samazināta par 0,2 procentpunktiem,

2028. gadam prognoze saglabāta bez izmaiņām un ir 4,6%, savukārt 2029. gadam prognozēts pieaugums 4,7% apmērā. (skat. 5. attēlu).

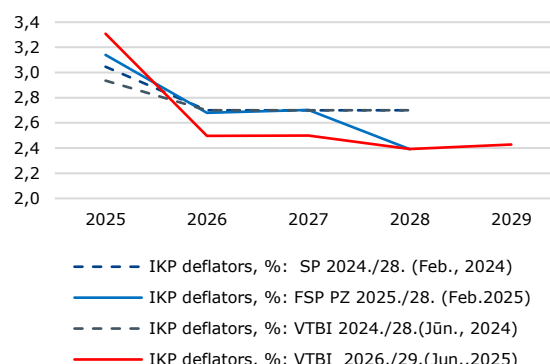
Padome apstiprina inflācijas prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (FSP PZ 2025/28), inflācijas prognoze 2025. gadam ir paaugstināta par 1 procentpunktu, 2026. gadam prognoze ir paaugstināta par 0,1 procentpunktu, 2027. un 2028. gadam prognozes ir pārskatītas uz leju par 0,3 procentpunktiem un ir attiecīgi 2,2%, savukārt 2029. gadam prognozētais inflācijas līmenis ir 2,2%. Visā periodā inflācijas līmenis saglabājas virs ECB robežvērtības 2% (skat. 6. attēlu).

6. attēls. Inflācijas prognoze

Avots: FM

7. attēls. IKP deflatora prognoze

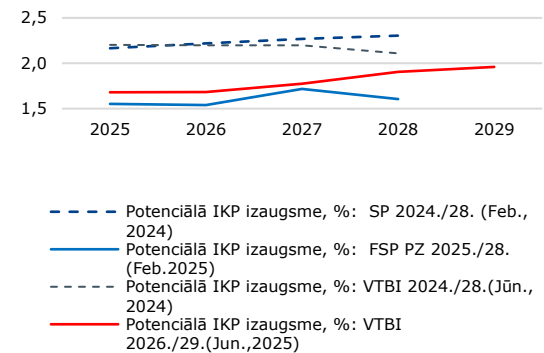
Avots: FM

Padome apstiprina IKP deflatora prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi (FSP PZ 2025/28), IKP deflators 2025. gadam ir paaugstināts par 0,2 procentpunktiem, 2026. un 2027. gadam prognoze ir pārskatīta uz leju par 0,2 procentpunktiem, 2028. gadam prognoze nav mainīta un saglabājas 2,4% apmērā, savukārt 2029. gadam prognozēts IKP deflators 2,4% apmērā. (skat. 7. attēlu).

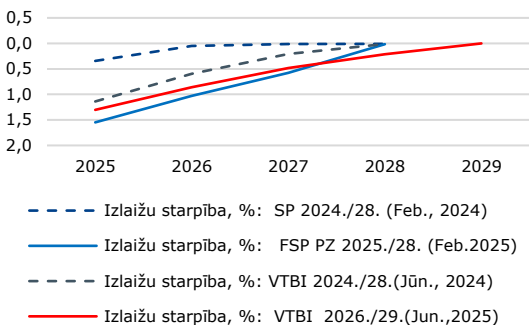
Padome apstiprina potenciālā IKP pieauguma prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (FSP PZ 2025/28), potenciālā IKP pieauguma prognoze 2025., 2026. un 2027. gadam ir uzlabota par 0,1 procentpunktu, 2028. gadam prognoze paaugstināta par 0,3 procentpunktiem un ir 1,9%, savukārt 2029. gadam prognozētais potenciālais IKP pieaugums ir prognozēts 2%. (skat. 8. attēlu).

Padome apstiprina izlaides starpības prognozi piecu gadu periodam no 2025. līdz 2029. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (FSP PZ 2025/28), izlaides starpība 2025. un 2026. gadam ir koriģēta uz augšu par 0,2 procentpunktiem, 2027. gadam uz augšu par 0,1 procentpunktu, 2028. gadam prognoze pārskatīta uz leju par 0,2 procentpunktiem. 2029. gadā tiek prognozēta reālā un potenciālā IKP izlīdzināšanās - izlaides starpība 0%. (skat. 9. attēlu).

8. attēls. Potenciālā IKP pieauguma prognoze, %

9. attēls. Izlaides starpības prognoze, % no potenciālā IKP

Avots: FM

Avots: FM

Secinājumi

Padome apstiprina FM atjaunotās makroekonomiskās prognozes 2025. gadam un vidēja termiņa budžeta ietvara (VTBI) periodam no 2026. līdz 2029. gadam. Lai gan lielākā daļa alternatīvo prognožu attiecībā uz 2025. gadu norāda uz iespējamu izaugsmi 1–2 % apmērā, nav izslēgts arī vājāks tautsaimniecības sniegums, kādu prognozējusi Eiropas Komisija – 0,5 % līmenī. Starptautiskā valūtas fonda misijas jaunākais novērtējums liecina, ka šogad ekonomikas varētu pieaugt par 1%⁹, bet, atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) jaunākai prognozei, IKP varētu pieaugt par 1,1%, un nākošgad par 2,1%, kas saskan ar FM prognozi šiem gadiem.

3. tabula

Padomes apstiprinātie makroekonomisko prognožu rādītāji, %					
Makroekonomiskie rādītāji	2025	2026	2027	2028	2029
Reālais IKP pieaugums	1,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Nominālais IKP pieaugums	4,4	4,7	4,7	4,6	4,7
Inflācija (patērīna cenas)	3,5	2,3	2,2	2,2	2,2
IKP deflators	3,3	2,5	2,5	2,4	2,4
Potenciālais IKP pieaugums	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0
Izlaides starpība	-1,3	-0,9	-0,5	-0,2	0,0

Avots: FM

Padome apzinās augsto nenoteiktību, un ņemot to vērā, vērš uzmanību uz aktuālo risku kopumu, kas var negatīvi ietekmēt FM prognozēto izaugsmes trajektoriju.

Aktuālie riski ekonomikas izaugsmei

1. Ģeopolitiskā spriedze reģionā. Pastiprinās hibrīd uzbrukumu draudi visā ES un arī Latvijā (kiberuzbrukumi, provokācijas pierobežā), kas negatīvi ietekmē investīciju vidi, patērētāju noskaņojumu un liek pārvirzīt ievērojamus fiskālos resursus valsts drošības prioritātēm.

⁹ Republic of Latvia: Staff Concluding Statement of the 2025 Article IV Mission

2. Globālās ekonomikas bremsēšanās. ASV protekcionisma politika (jauni tarifi), vājš ES izaugsmes temps un potenciāli tirdzniecības kari var vājināt Latvijas eksportu. Šī ietekme nav tieša, bet saistīta ar tādiem Latvijas tirdzniecības partneriem kā Vācija un Polija.

3. Izejvielu pieejamība un piegādes ķēžu traucējumi. Globāla konkurence par resursiem var radīt neprognozējamus traucējumus, īpaši ražošanas un būvniecības nozarēs.

4. Vājš iekšējais patēriņš. Patērētāju piesardzība, pastiprinātas inflācijas gaidas un pārtikas cenu spiediens ierobežo mājsaimniecību tēriņus, kas negatīvi ietekmē IKP pieauguma tempus.

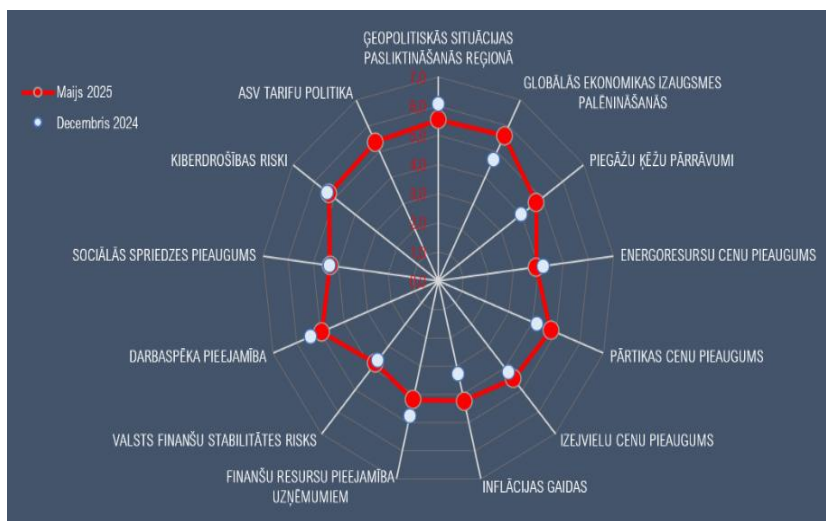
5. Darba tirgus spriedze. Zems bezdarba līmenis, neskatoties uz stagnāciju ekonomikā. Kvalificēta darbaspēka trūkums un neatbilstība pieprasījumam jau šobrīd bremsē nozaru izaugsmi (īpaši būvniecībā, IKT un ražošanā). Pieaugot ekonomikas aktivitātei, šis darba tirgus nepilnības kļūs par būtisku izaugsmi bremsējošu faktoru.

6. Būvniecības nozares pārkaršana. Intensīva ES fondu apguve 2025.–2026. gadā var radīt vienpusēju izaugsmi, darbaspēka pārslogojumu un spiedienu uz algām un cenām.

7. Riski saistībā ar papildu līdzekļu nepieciešamību valsts kapitālsabiedrību atbalstam, tostarp AirBaltic, Latvijas Dzelzceļš un Rail Baltica projekts.

Uz līdzīgu risku kopumu, novērtējot to iespējamību norādījuši arī LU domības LV PEAK eksperti savā konsensus novērtējumā. 10.attēlā apskatāms Latvijas Barometra risku novērtējums¹⁰.

10. attēls. Galvenie ekonomikas izaugsmes riski Latvijas ekonomikā īstermiņā

Avots: LU Domnīca LV PEAK

¹⁰ LV_PEAK_BAROMETERS_Nr_7.pdf